

Sygn. akt VII U 584/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 stycznia 2017 r. w Warszawie

sprawy R. R. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z udziałem (...) Sp. z o.o. we W.

o ustalenie odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne
na skutek odwołania R. R. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 28 grudnia 2015 r., znak: (...)

- oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 11 marca 2016 r. (data prezentaty w ZUS) **R. R. (1)** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 28 grudnia 2015 r. znak: (...), zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej uchylenie w całości, ewentualnie o przekazanie niniejszej sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi rentowemu. Odwołujący zarzucił organowi rentowemu:

1. naruszenie art. 116 § 1 pkt 1 lit. b ordynacji podatkowej poprzez orzeczenie o odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki mimo braku winy odwołującego w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcia postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości,
2. naruszenie art. 116 § 2 ordynacji podatkowej poprzez uznanie, że skarżący w okresie sprawowania przez niego funkcji członka zarządu do czasu złożenia rezygnacji pełnił obowiązki członka zarządu i tym samym ponosi odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe, których termin płatności upływał w tym samym czasie oraz uznanie, że odpowiada on za zobowiązania podatkowe spółki.

W uzasadnieniu odwołania R. R. (1) wskazał, że uchwałą zgromadzenia wspólników spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. z dnia 23 kwietnia 2013 r. został odwołany z pełnienia funkcji prezesa zarządu spółki, przy czym jednocześnie podkreślił, że od początku 2009 r. nie był dopuszczony do sprawowania faktycznej władzy nad spółką, gdyż został odsunięty od prowadzenia jej spraw i powierzono mu zajmowanie się takimi zagadnieniami, że nie miał wglądu w sprawy finansowe i nie mógł wiedzieć, że spółka zaprzestała spłacania długów. W ocenie odwołującego,

odpowiedzialności członka zarządu nie można orzec wyłącznie w oparciu o przesłanki formalne, np. w postaci wpisu do właściwego rejestru, a zatem nie można przypisać tej odpowiedzialności osobie, która ani faktycznie nie pełniła obowiązków członka zarządu spółki, ani też nie miała możliwości ich pełnienia, gdyż treść art. 116 § 2 o.p. wskazuje na „pełnienie obowiązków”, tj. wykonywanie, aktywne działanie. Z tej przyczyny, zdaniem odwołującego, nie może on odpowiadać za zobowiązania spółki, skoro nie miał żadnego wpływu na jej sprawy. Ponadto, zdaniem odwołującego, nie można przypisać mu winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości, gdyż w czasie, kiedy pełnił funkcję prezesa zarządu spółki, ze względu na jej kondycję finansową nie zachodziła taka potrzeba. Złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości dopiero w 2014 roku przez ZUS i jego oddalenie to zdaniem odwołującego okoliczność, która go nie dotyczy, gdyż w tym czasie funkcję prezesa spółki była inna osoba.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 1 kwietnia 2016 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.** wniósł o oddalenie odwołania R. R. (1).

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy powołał się na przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ordynacji podatkowej w zakresie odpowiedzialności członków zarządu spółki za zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne i wyjaśnił, że w toku przeprowadzonego postępowania ustalił, że R. R. (1) w dniu 31 sierpnia 2005 r. został wpisany jak prezes zarządu jednoosobowego zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą we W.. Odwołujący został odwołany z funkcji prezesa zarządu na mocy uchwały zgromadzenia wspólników z dnia 23 kwietnia 2013 r. Organ rentowy wskazał, że prowadzone przeciwko spółce postępowanie egzekucyjne było bezskuteczne i zostało umorzone w grudniu 2015 r. w związku z niemożnością uzyskania sumy wyższej od kosztów egzekucji, w związku z czym organ ten wystąpił z wnioskiem o ogłoszenie upadłości spółki. Postanowieniem z dnia 5 marca 2014 r. sąd gospodarczy oddalił wniosek z uwagi na fakt, że majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarczał na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. W ocenie organu rentowego, argumentacja odwołującego, zgodnie z którą kondycja finansowa spółki nie uzasadniała złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest niezasadny, gdyż zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne powstało już w listopadzie 2004 r. i narastało aż do momentu, gdy zaspokojenie wierzycieli z majątku spółki nie było możliwe.

W piśmie o przystąpieniu do sprawy z dnia 7 czerwca 2016 r. zainteresowana spółka (...) sp. z o.o. **z siedzibą we W.**, reprezentowana przez aktualnego prezesa zarządu D. B., wskazała, że w obecnej chwili sytuacja finansowa spółki uległa znacznej poprawie, gdyż regularnie spłaca swoje zaległości wobec kontrahentów oraz publicznoprawne, w tym ZUS. Jednocześnie prezes spółki zaznaczył, że składki za niektóre okresy wskazane przez organ rentowy jako nieopłacone zostały uiszczone. W ocenie prezesa spółki, wobec posiadania środków pieniężnych na zaspokojenie ZUS wydanie decyzji wobec byłego członka zarządu R. R. (1) jest bezprzedmiotowe.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny:

Spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. powstała w wyniku przekształcenia firmy (...) sp. z o.o. z siedzibą we W.. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 24 września 2002 r. pod numerem (...). Jako przedmiot działalności spółki określono prowadzenie hoteli, moteli i restauracji oraz sprzedaż hurtową żywności, napojów bezalkoholowych i wyrobów tytoniowych (akt założycielski, postanowienie o wpisie do KRS – nieoznaczone karty a.r.).

Odwołujący R. R. (1) na mocy uchwały wspólników od dnia 28 sierpnia 2005 r. objął funkcję prezesa zarządu zainteresowanej spółki, przejąwszy ją po I. D.. Postanowienie sądu rejestrowego o dokonaniu wpisu do KRS w tym przedmiocie uprawomocniło się w dniu 20 września 2005 r. R. R. (1) pełnił funkcję prezesa zarządu zainteresowanej spółki do dnia 23 kwietnia 2013 r., kiedy to na mocy uchwały wspólników został odwołany, a na jego miejsce prezesem zarządu został S. K. (uchwała wspólników powołująca R. R. (1) na prezesa zarządu spółki, protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, postanowienie o wpisie do KRS z oznaczeniem prawomocności na dzień 20.09.2005 r., uchwała wspólników z 23.09.2013 r. – nieoznaczone karty a.r.).

Na przełomie lat 2005-2015 spółka (...) sp. z o.o. zalegała z opłacaniem składek:

1) na ubezpieczenia społeczne – za okresy od stycznia 2005 r. do lutego 2006 r., od kwietnia 2006 r. do maja 2006 r., za lipiec 2006 r., okresu od września 2006 r. do grudnia 2006 r., od lutego 2007 r. do kwietnia 2007 r., za wrzesień 2007 r., okres od listopada 2007 r. do stycznia 2008 r., za miesiące marzec 2008 r. i maj 2008 r., okresy od sierpnia 2008 r. do września 2008 r., od listopada 2008 r. do czerwca 2009 r., za sierpień 2009 r., okresy od października 2009 r. do lutego 2010 r., od maja 2010 r. do stycznia 2012 r., od marca 2012 r. do stycznia 2014 r. oraz maj 2014 r. od lipca 2014 r. do października 2015 r. – w łącznej kwocie 953.568,77 zł,

2) na ubezpieczenie zdrowotne – za okresy od listopada 2004 r. do stycznia 2005 r., od marca 2005 r. do września 2005 r., od listopada 2005 r. do lutego 2006 r., od kwietnia 2006 r. do maja 2006 r., za lipiec 2006 r., okres od września 2006 r. do lutego 2007 r., za miesiące kwiecień 2007 r., lipiec 2007 r., grudzień 2007 r., maj 2008 r., okresy od sierpnia 2008 r. do lipca 2009 r., od listopada 2009 r. do stycznia 2012 r., od marca 2012 r. do kwietnia 2013 r., od maja 2013 r. do stycznia 2014 r., za marzec 2014 r., okres od czerwca 2014 r. do października 2015 r. – w łącznej kwocie 346.344,64 zł,

3) na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – za okresy od listopada 2004 r. do października 2005 r., od grudnia 2005 r. do stycznia 2006 r., od marca 2006 r. do kwietnia 2006 r., od czerwca 2006 r. do sierpnia 2006 r., za kwiecień 2007 r., od czerwca 2007 r. do lipca 2007 r., za miesiące wrzesień 2007 r., luty 2008 r., maj 2008 r., lipiec 2008 r., okresy od września 2008 r. do sierpnia 2009 r., od listopada 2009 r. do stycznia 2013 r., od maja 2013 r. do stycznia 2014 r., za czerwiec 2014 r. i okres od września 2014 r. do października 2015 r.

Ponadto spółka zalegała z płatnościami na podatek dochodowy od osób prawnych za rok 2012 w kwocie 111.836,00 złotych wraz z odsetkami (stany należności dla (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., pismo Naczelnika US z 25.11.2013r. – nieoznaczone karty a.r.).

W związku z powstałym zadłużeniem z tytułu nieopłaconych składek spółki (...) sp. z o.o. Zakład Ubezpieczeń Społecznych inicjował postępowanie egzekucyjne KM 2545/13, w wyniku którego komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieście we Wrocławiu zajął rachunki spółki. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem komornika sądowego z dnia 17 grudnia 2015 r. na podstawie art. 824 § 1 k.p.c., tj. ze względu na to, że z egzekucji nie można było uzyskać sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Ponadto organ rentowy podjął próbę dochodzenia należności poprzez skierowanie zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego spółki do (...) S.A., która również okazała się nieskuteczna z powodu braku środków na rachunku pozwalającym na dokonanie zajęcia egzekucyjnego, o czym organ rentowy został powiadomiony w dniu 5 listopada 2013 r. Organ rentowy wystąpił również do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabryczna we Wrocławiu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości spółki (...) sp. z o.o., sprawie nadano sygn. akt VIII GU 9/14. Postępowanie zostało zakończone postanowieniem ww. Sądu Rejonowego z dnia 5 marca 2014 r. oddalającym wniosek organu rentowego na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, tj. z uwagi na fakt, że majątek spółki nie wystarczał na zaspokojenie postępowania upadłościowego (postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabryczna we Wrocławiu z 05.03.2014 r., pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieście we Wrocławiu ws. zajęcia rachunków bankowych (...) sp. z o.o. oraz cofnięcia zajęcia, konspekty dokumentów – nieoznaczone karty a.r.).

Pismem z dnia 25 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. zawiadomił R. R. (1) o wszczęciu postępowania w przedmiocie przeniesienia na niego odpowiedzialności za należności z tytułu składek nieopłaconych przez (...) sp. z o.o. Po zakończeniu postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na mocy skarżonej decyzji z dnia 28 grudnia 2015 r. znak: (...) orzekł, że R. R. (1), jako były członek zarządu, odpowiada za zadłużenie płatnika (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. solidarnie ze spółką powstałe z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz pracy i Fundusz

Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi od dnia wydania decyzji oraz kosztami postępowania egzekucyjnego w łącznej kwocie 1.125.291,43 zł, w tym:

1. na ubezpieczenia społeczne:

– 495.130,56 zł – z tytułu nieopłaconych składek za okres od grudnia 2009 r. do lutego 2010 r., od maja 2010 r. do stycznia 2012 r. i od marca 2012 r. do lutego 2013 r.

– 209.318,00 zł – z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 28 grudnia 2015r.,

– 6.546,80 zł – z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego,

2. na ubezpieczenie zdrowotne:

– 223.574,24 zł – z tytułu nieopłaconych składek za okres od grudnia 2009 r. do stycznia 2012 r. i od marca 2012 r. do lutego 2013 r.

– 104.827,00 zł – z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 28 grudnia 2015r.,

– 4.169,20 zł – z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego,

3. na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

– 55.097,83 zł – z tytułu nieopłaconych składek za okres od grudnia 2009 r. do stycznia 2013 r.,

– 25.216,00 zł – z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 28 grudnia 2015r.,

– 1.411,80 zł – z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego.

(zawiadomienie o wszczęciu i zakończeniu postępowania, skarżona decyzja ZUS z 25.12.2015 r. – nieoznaczona karta a.r.).

Spółka (...) opłaciła część zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za niektóre miesiące w latach 2011, 2013 i 2014 w łącznej kwocie 230.653,14 zł. Ponadto Spółka dokonała dwóch wpłat na należności z tytułu składek za okres kwiecień 2016r. na ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w czerwcu 2016 r. na kwoty odpowiednio 1.494,08 zł i 4.580,31 zł, jednakże kwoty te nie zostały przez organ rentowy uwzględnione na wskazany okres ze względu na brak prawidłowej deklaracji rozliczeniowej (zestawienie wpłat na rzecz ZUS k. 24-25 a.s., kopie potwierdzeń wpłat k. 26-27 a.s., informacja z Wydziału Obsługi Prawnej ZUS k. 53-58 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów załączonych do akt sprawy, w tym widniejących w aktach organu rentowego. Sąd ocenił zebrane w toku postępowania dowody jako wiarygodne, gdyż ich autentyczność ani walor dowodowy nie budziły wątpliwości, a ponadto nie były kwestionowane przez strony sporu.

Strona odwołująca nie złożyła w toku postępowania żadnych wniosków dowodowych. Sąd Okręgowy pominął dowód z przesłuchania strony odwołującej ze względu na jej niestawiennictwo na rozprawie w dniu 26 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie R. R. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału we W. z dnia 28 grudnia 2015 r. znak: (...) była niezasadna i podlegała oddaleniu.

Istota sporu w niniejszej sprawie koncentrowała się wokół przypisaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych odpowiedzialności zainteresowanej spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. za należności z tytułu nieopłaconych składek

na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na odwołującego R. R. (1).

Przy rozpatrywaniu zasad przenoszenia na osoby trzecie odpowiedzialności z tytułu zaległych składek w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.), zgodnie z którego treścią do należności z tytułu składek na Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Ubezpieczenia Zdrowotnego, Funduszu pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm. – dalej jako o.p.), między innymi przepisy art. 107 § 1, art. 108 § 1 i 6 oraz art. 116 tejże ustawy.

Z kolei stosownie do art. 32 ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

I tak, zgodnie z treścią art. 107 § 1 o.p., w przypadkach i w zakresie przewidzianym w rozdziale o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich, za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie. Przy czym, jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, osoby trzecie odpowiadają również za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych oraz koszty postępowania egzekucyjnego. Natomiast zgodnie z art. 116 § 1 pkt 1 i 2 o.p. za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

- a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1574) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ww. ustawie, albo
- b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Powyższy przepis obejmuje przesłanki pozytywne odpowiedzialności i przesłanki negatywne. Pozytywną przesłanką odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o którą w sprawie chodzi jest wykazanie przez organ rentowy, że powstały zaległości składkowe w okresie, w którym dany członek zarządu pełnił funkcję w zarządzie i po drugie, że egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna. Inne przesłanki negatywne egzonujące odpowiedzialność członka zarządu w aspekcie dowodowym obciążają członka zarządu kwestionującego swoją odpowiedzialność (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 4 marca 2016 r. III AUa 1681/15).

Przesłankę „bezsuktecznej egzekucji” należy rozumieć jako sytuację, w której nie ma jakichkolwiek wątpliwości, że nie zachodzi żadna możliwość zaspokojenia egzekwowanej wierzytelności z jakiegokolwiek części majątku spółki (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2009 roku, I UZP 4/09). Bezsukteczność egzekucji rozumiana jako brak możliwości przymusowego zaspokojenia wierzyciela publicznoprawnego w toku wszczętej i przeprowadzonej przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki może być jednak wykazana nie tylko na podstawie

postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, ale także w inny sposób. Znajduje to potwierdzenie zarówno w wykładni językowej art. 116 § 1 Ordynacji, z którego nie wynikają żadne wymogi, co do formalnego stwierdzenia bezskuteczności egzekucji z majątku spółki, jak i wykładni systemowej, opartej na analizie art. 59 § 1 i 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym. Bezskuteczność egzekucji jest więc stanem obiektywnym, a przyczyny, jakie doprowadziły do jego powstania, pozostają bez znaczenia dla stwierdzenia jego zaistnienia. Stwierdzenie bezskuteczności egzekucji ustala się na podstawie każdego prawnie dopuszczalnego dowodu, stwierdzenie to jednak powinno być dokonane po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego. Nie jest przy tym konieczne uprzednie wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 grudnia 2008 roku, II FPS 6/08, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 czerwca 2013 roku I FSK 1783/12).

Zgodnie ze stanowiskiem organu rentowego wyrażonym w uzasadnieniu skarżonej decyzji oraz zaprezentowanym w odpowiedzi na odwołanie poczynione przez Zakład ustalenia prowadziły do przyjęcia, że za powstałe po stronie zainteresowanej spółki

na przełomie lat 2009-2013 zaległości składowe można przypisać odpowiedzialność R. R. (1), który w tym okresie pełnił funkcję prezesa zarządu spółki, gdyż nie podjął w właściwym czasie stosownych czynności w celu ochrony wierzycieli spółki.

W ocenie Sądu Okręgowego prezentowane przez organ rentowy stanowisko było prawidłowe, zgodne z prawem i rzeczywistym stanem rzeczy. Sąd miał na względzie, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych posiada ograniczone możliwości w zakresie dochodzenia wszystkich okoliczności stanu faktycznego, bowiem postępowanie prowadzone przez Zakład jest ograniczone licznymi obostrzeniami przewidzianymi w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, niemniej jednak organ rentowy wszczynając i prowadząc postępowanie wyjaśniające w przedmiocie ustalenia odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. wobec systemu ubezpieczeń społecznych wykorzystał dostępne mu możliwości dowodowe, skupiające się przede wszystkim na dokumentach przedstawionych przez odwołującego oraz informacji pisemnych uzyskanych w toku tego postępowania. Z dokumentacji tej wynika, że podjęta próba egzekucji zaistniałych należności, jak również zainicjowane przez ten organ postępowanie mające prowadzić do ogłoszenia upadłości spółki okazały się nieskuteczne wobec braku środków finansowych pozwalających na zaspokojenie ww. postępowań.

Odwołujący w toku postępowania nie kwestionował ani faktu istnienia po stronie zainteresowanej spółki zaległości z tytułu nieopłaconych składek, ani bezskuteczności prowadzonej przez organ rentowy egzekucji, ani również bezskuteczności wszczętego przez organ rentowy postępowania upadłościowego. Argumentacja odwołującego praktycznie w całości skupiała się na oświadczeniu, że spornym okresie powstania zadłużenia z tytułu składek mimo pełnienia funkcji prezesa zarządu faktycznie nie miał wpływu na kondycję finansową spółki. Jednym z argumentów przywołanych przez odwołującego była okoliczność, że sam jedynie wpis do rejestru z którego wynika, że w okresie powstania zaległości składowych był on prezesem spółki nie może świadczyć o możliwości obciążenia go odpowiedzialnością za te zaległości. W tym względzie wskazać należy, że zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 700) domniemywa się, że dane wpisane do Rejestru są prawdziwe. Domniemanie przyjęte w powyższym przepisie jest domniemanem prawnym wzruszalnym i polega na przyjęciu fikcji prawnej zgodności wpisanych do rejestru danych ze stanem rzeczywistym. Na podstawie tego przepisu ustawodawca przyjmuje, że co do zasady wszystkie dane ujęte w rejestrze są zgodne z prawdziwym stanem rzeczy. Cechę prawdziwości na gruncie komentowanego przepisu należy utożsamiać tylko ze zgodnością stanu ujawnionego w rejestrze z obiektywną rzeczywistością. Ustanowione w tym przepisie domniemanie uważa się za domniemanie prawne w rozumieniu art. 234 k.p.c., zatem wiąże sąd w postępowaniu cywilnym, z tym, że może ono być obalone (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14 marca 2012 r. II CSK 328/11). Stąd też wynika logiczny wniosek, na co zresztą powołał się odwołujący w piśmie inicjującym niniejsze postępowanie, że wpis oraz wykreślenie członka zarządu z rejestru przedsiębiorców ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny, a więc potwierdza jedynie istniejący stan faktyczny (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 25 maja 2006 r. III APz 16/2006 r.). Nie zmienia to jednak faktu, że wynikające z wpisu domniemanie ma charakter domniemania prawnego, które obowiązuje, dopóki nie zostanie obalone przez stronę, która je kwestionuje.

W kontekście niniejszej sprawy oznacza to, że obowiązek wykazania przesłanek wyłączających przypisanie odpowiedzialności członkowi zarządu w myśl art. 116 § 1 o.p.

w związku z pełnioną przez niego funkcją w okresie powstania zaległości ciąży na tym członku zarządu, wobec którego stwierdzono odpowiedzialność z tytułu nieopłaconych składek.

W niniejszej sprawie to po stronie odwołującego się ciążył więc obowiązek udowodnienia okoliczności podnoszonych w odwołaniu, w tym w szczególności obalenia domniemania wynikającego z art. 17 ustawy o KRS. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Przeniesienie tej reguły na grunt niniejszej sprawy skutkuje przyjęciem, że jeśli strona odwołująca się od decyzji organu rentowego, w której organ na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał ustaleń dla niej niekorzystnych, zaprzecza twierdzeniom wyrażonym przez ten organ w skarżonej decyzji, to powinna w postępowaniu przed sądem odwoławczym nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń, lecz także wskazać okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym. Sąd nie jest bowiem zobowiązany do poszukiwania dowodów z urzędu, gdyż w myśl zasady kontradiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach. To strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik.

Odwołujący w niniejszej sprawie z powyższego obowiązku się nie wywiązał.

Nie wykazał żadnych okoliczności, które prowadziłyby do jego eksulpacji w myśl wspomnianego wyżej art. 116 § 1 o.p., zwłaszcza tych, na które powoływał się w treści odwołania. Odwołujący nie powołał żadnych wniosków dowodowych w odwołaniu

od skarżonej decyzji, nie składał również wniosków w toku niniejszego postępowania mimo zobowiązania przez Sąd do zajęcia stanowiska. Mając tą okoliczność na względzie Sąd z urzędu wezwał odwołującego do osobistego stawiennictwa na rozprawę w dniu 26 stycznia 2017 r. celem przeprowadzenia dowodu z przesłuchania strony, jednakże odwołujący zawiadomienia nie odebrał pomimo dwukrotnego awizowania. Skutkiem tej sytuacji było pominięcie przez Sąd dowodu z przesłuchania ubezpieczonego, ze względu na jego niestawiennictwo na rozprawie.

W szczególności odwołujący nie przedstawił dowodów pozwalających przyjąć,

że domniemanie wynikające z wpisu do KRS z którego wynikało, że okresie powstania zadłużenia po stronie zainteresowanej spółki pełnił funkcję prezesa jej zarządu nie powinno mieć zastosowania. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że odwołujący piastował funkcję prezesa w latach 2005-2009. Odwołujący wskazywał, że zarząd spółki od 2009 roku powierzył mu zajmowanie się zagadnieniami tego rodzaju, że w efekcie od tego czasu był ograniczony w sprawowaniu funkcji prezesa zarządu i nie miał wglądu w sprawy finansowe spółki oraz nie mógł wiedzieć, że zaprzestała ona spłacania długów, jednakże nie przedstawił ku temu żadnych dowodów ani okoliczności. Dotyczące tego oświadczenia odwołującego zawarte w treści odwołania są zdawkowe, ogólnikowe i osamotnione wobec braku jakichkolwiek wniosków dowodowych i w tym stanie rzeczy nie mogły zostać uznane za skuteczny argument przemawiający za stwierdzeniem rzeczywistego braku wpływu odwołującego na działania spółki, czy też braku wiedzy (świadomości) co do jej realnej kondycji finansowej. Wskazać zresztą należy, że problemy z regularnym opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i FGŚP zainteresowana spółka miała już od września 2005 r., a więc od czasu, gdy odwołujący pełnił już funkcję prezesa spółki, a problemy z regularnym opłacaniem składek pojawiały się przez kolejne kilka lat, czego efektem było stwierdzenie zadłużenia po stronie spółki również za poszczególne miesiące w latach 2006-2009. Zakładając, że ograniczenie kompetencji prezesa spółki, na które odwołujący się powoływał, nastąpiło zgodnie z jego twierdzeniami dopiero 2009 roku, to jednak odwołujący musiał mieć świadomość pogarszającej się sytuacji spółki już wcześniej, skoro już wcześniej istniały zaległości w stosunku do ZUS. Tym samym oświadczenia odwołującego w powyższym zakresie nie mogły świadczyć o jego rzeczywistym ograniczeniu w sprawowaniu funkcji prezesa zainteresowanej spółki, a w konsekwencji nie mogły prowadzić do obalenia domniemania prawdziwości wspomnianego wyżej wpisu do KRS, z którego wynika, że w spornym okresie powstania zadłużenia pełnił funkcję prezesa zarządu spółki.

Odwołujący nie zakwestionował również skutecznie ustalenia organu rentowego

w przedmiocie właściwego czasu na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości. Stwierdzenie przez odwołującego, że wniosek o ogłoszenie upadłości złożony przez ZUS w 2014 go nie dotyczy, gdyż nie pełnił już wtedy funkcji członka zarządu, było o tyle nieistotne, że przesłanka eksulacyjna w postaci złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, o której mowa w art. 116 § 1 pkt 1 lit. a o.p. dotyczy określenia odpowiedniego momentu na złożenie wniosku, który może przypadać na okres pełnienia funkcji przez członka zarządu obciążonego odpowiedzialnością z tytułu nieopłaconych składek. Na tle aktualnego orzecznictwa kształtuje się pogląd, zgodnie z którym czasem właściwym na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, o którym mowa w art. 116 § 1 pkt 1 lit. a o.p. jest czas, gdy dłużnik co prawda spłaca jeszcze niektóre długi, ale wiadomo już, że względu na brak środków, że nie będzie mógł zaspokoić wszystkich swoich wierzycieli. Jednocześnie za czasem właściwym na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nie będzie dopiero czas, gdy dłużnik zaprzestał całkowicie spłacać ciężące na nim zobowiązania finansowe i nie posiada majątku na ich zaspokojenie. Oznacza to, że zaprzestanie płacenia długów, jako kryterium ogłoszenia upadłości, musi mieć trwały charakter, a więc, że dłużnik nie tylko nie płaci długów

na bieżąco, ale i nie będzie tego czynił w przyszłości z powodu braku niezbędnych środków. Innymi słowy, brak winy w niezgłoszeniu wniosku o upadłość nie może polegać na samej nadziei na wpływy i zyski (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 27 maja 2010 r. II UK 398/09, z 14 czerwca 2006 r. I UK 324/05, z 8 lipca 2015 r., II UK 6/15, z 15 grudnia 2015 r. III UK 39/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 27 marca 2013 r. III AUa 1082/13).

Powyższe oznacza, że „właściwy czas” na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości mógł zaistnieć wcześniej, jeszcze przed złożeniem tego wniosku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zasadność tego twierdzenia potwierdza choćby fakt, że postępowanie upadłościowe wszczęte z inicjatywy organu rentowego zakończyło się oddaleniem wniosku o ogłoszenie upadłości zainteresowanej spółki ze względu na brak środków finansowych po stronie spółki pozwalających na zaspokojenie kosztów tego postępowania, co wyraźnie sugeruje, że złożenie tego wniosku nastąpiło za późno, a tym samym w czasie niewłaściwym. Potrzeba złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości zachodziła zatem w terminie wcześniejszym, w którym zainteresowana spółka posiadała jeszcze środki finansowe mogące posłużyć zaspokojeniu roszczeniom wierzycieli. Nie znajdują w materiale dowodowym potwierdzenia oświadczenia odwołującego o tym, że w okresie pełnienia przez niego funkcji prezesa zarządu nie zachodziła potrzeba złożenia przedmiotowego wniosku, gdyż nie uzasadniała tego sytuacja finansowa spółki. Problemy z realizacją płatności składek na ubezpieczenia społeczne, jak wspomniano powyżej, wystąpiły po stronie zainteresowanej spółki już w 2005 roku i trwały praktycznie przez cały okres sprawowania przez odwołującego funkcji prezesa spółki, co sugeruje, że okoliczność w postaci utraty płynności finansowej spółki uzasadniająca złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości wystąpiła wcześniej. Odwołujący nie wykazał, aby w trakcie pełnienia funkcji prezesa zarządu spółka podejmowała jakąkolwiek inicjatywę w celu redukcji zadłużenia lub polepszenie skuteczności realizowania zobowiązań czy też innych czynności, które miałyby na celu nie tylko poprawę sytuacji finansowej spółki, lecz również zadbanie o ochronę praw wierzycieli.

Za wyłączeniem odpowiedzialności R. R. (1) z tytułu nieopłaconych składek nie przemawiały również przedłożone przez zainteresowaną spółkę dowody

z dokumentów w postaci wykazu rozliczeń z ZUS oraz potwierdzenia przelewów. Rozliczenia obejmują miesiące przypadające na lata 2011, 2013 i 2014, natomiast zadłużenia z tytułu składek, za które odpowiedzialność ponosi odwołujący na mocy skarżonej decyzji organu rentowego dotyczyły lat 2009, 2010, 2012 i 2013. Jedyne wpłaty jakie mogły by się pokrywać z zadłużeniami spółki dotyczyły składek na ubezpieczenia społeczne za rok 2013, przy czym wpłaty dokonane przez spółkę (odpowiednio w kwotach 10.000 zł i 5.000 zł) dotyczyły zadłużenia powstałego za miesiąc sierpień i wrzesień, natomiast zadłużenie z tytułu składek w tym roku, którym odwołujący został obciążony jako członek zarządu, przypadało na miesiące styczeń i luty. Co się zaś tyczy wpłat na pozostałe ubezpieczenia, to przypadały one na okresy zupełnie inne niż okresy, za które składki nie zostały opłacone. Z kolei przedłożenie przez zainteresowaną spółkę dwóch potwierdzeń dokonania przelewów na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie świadczy jeszcze o tym, że sytuacja finansowa spółki uległa znacznej poprawie i że regularnie spłaca ona zobowiązania wobec wierzycieli,

w tym wobec organu rentowego. Przelewy te zostały opatrzone tytułem (...), co sugeruje, że miały dotyczyć składek na ubezpieczenia za kwiecień 2016 r., przy czym jak wynika z informacji wskazanych przez organ rentowy za ten okres zainteresowana spółka nie przedstawiła prawidłowej deklaracji rozliczeniowej. Ponadto z rozliczenia tych

wpłat przedstawionego przez organ rentowy w stanowisku komórki merytorycznej stanowiącej załącznik do pisma procesowego z dnia 24 października 2016 r. (k. 52-58 a.s.) wynika, że zostały one zaliczone przez organ rentowy na poczet aktualnych zaległości.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy nie miał podstaw do uznania, że skarżona decyzja organu rentowego została wydana z naruszeniem przepisów art. 116 § 1 pkt 1 lit. b i § 2 o.p. Prezentowana przez odwołującego argumentacja miała charakter polemiczny i nie mogła skutkować wzruszeniem ustaleń poczynionych przez organ rentowy.

Z tych też względów odwołanie R. R. (1) podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o czym Sąd orzekł w sentencji wyroku.

Zarządzenie: (...)

(...)